

MENDE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
BELSŐ ELLENŐRZÉSI STRATÉGIAI TERV
2025-2029

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (Bkr. 30. §. bekezdése) alapján a belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervjavaslatot készít, amely — összhangban a szervezet hosszú távú céljaival — meghatározza a belső ellenőrzésre vonatkozó stratégiai fejlesztéseket a következő négy évre.

A Belső ellenőrzési Stratégia Terv célja, hogy az Önkormányzata hosszú távú céljaival összhangban, kockázatelemzésre alapozva meghatározza a belső ellenőrzés számára követendő hosszú távú ellenőrzési stratégiát a 2025 – 2029 közötti időszakra.

A Belső ellenőrzési Stratégiai Terv az ellenőrzésre vonatkozó főbb irányvonalakat határozza meg, amelyeket évente az éves ellenőrzési terv bont vizsgálati feladatokra.

Ezen Belső ellenőrzési Stratégiai Tervet – a vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban –évente- szükséges felülvizsgálni és aktualizálni.

Az önkormányzat belső ellenőrzési stratégiai terve a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban:Bkr.) előírásaival (30.§) összhangban, így arra figyelemmel a következőket tartalmazza:

- a belső ellenőrzési tevékenységre vonatkozó jogszabályi háttér vizsgálatát;
- a hosszú távú célkitűzéseket, stratégiai célokat;
- a belső kontroll rendszer általános értékelését;
- a kockázati tényezőket és értékelésüket;
- a belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési tervet;
- a szükséges erőforrások felmérését, ellenőri létszám és az ellenőri képzettség felmérését, valamint a tárgyi feltételeket;
- az ellenőrzési prioritásokat és az ellenőrzések gyakoriságát.

1. A belső ellenőrzési tevékenységre vonatkozó jogszabályi háttér

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottakat, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköeiről szóló 1991. évi XX. törvény (Htv.) az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (Bkr.).

A Mötv. 119. §. (3)-(4) bekezdése alapján a jegyző köteles belső kontrollrendszert működtetni, amely biztosítja a helyi önkormányzat rendelkezésére álló források szabályszerű gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását, továbbá gondoskodni köteles a belső ellenőrzés működtetéséről. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.

A Htv. 140. §. (1) bekezdés e) pontja alapján a jegyző gazdálkodási feladata és hatáskörébe tartozik — többek között - az önkormányzat által alapított és fenntartott költségvetési szervek pénzügyi-gazdasági ellenőrzésének ellátása.

Az Áht. 61. §. (1) bekezdése határozza meg az államháztartási kontrollok célját, mely az államháztartás pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás biztosítása. Ugyanezen §. (4) bekezdésében foglalt előírás szerint az államháztartás belső kontrollrendszere a költségvetési szervek belső kontrollrendszere, beleértve a belső ellenőrzést — keretében valósul meg,

Az Áht. 70. §. (1) bekezdés előírása szerint az irányító szerv — jelen esetben az Önkormányzat Képviselő-testülete belső ellenőrzést végezhet:

- az irányítása alá tartozó bármely költségvetési szervnél,
- a saját vagy az irányítása, felügyelete alá tartozó költségvetési szerv használatába, vagyonkezelésébe adott nemzeti vagyonnal való gazdálkodás tekintetében,
- az irányító szerv által nyújtott költségvetési támogatások felhasználásával kapcsolatosan a kedvezményezetteknek és a lebonyolító szerveknek, és az irányítása alá tartozó bármely, a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 1. §. 5 a) pontjában meghatározott köztulajdonban álló gazdasági társaságnál.

A belső ellenőrzés hatóköre fentiek alapján kiterjed az önkormányzatra, a nemzetiségi önkormányzatokra, az önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szervekre, az önkormányzat többségi irányítása alatt működő gazdasági társaságokra, az önkormányzat által nyújtott támogatások felhasználásával kapcsolatosan a kedvezményezettekre.

A belső ellenőrzés bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenysége keretében a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelést, a tervezést, gazdálkodást, és a közfeladatok ellátását vizsgálva megállapításokat és javaslatokat fogalmaz meg a költségvetési szerv vezetője — önkormányzat esetén a döntésre jogosult - részére.

A belső ellenőrzés vizsgálja, hogy egy adott hiba hol, miért következhetett be, a rendszerben hol vannak a gyenge pontok. A hibák, hiányosságok feltárásával és javaslatok megfogalmazásával — a célja, hogy a további hibák kiküszöbölésére, az esetleges rossz gyakorlat megszüntetésére kerüljön.

A Bkr. 29. §. (1) bekezdése alapján a stratégiai tervet a költségvetési szerv vezetője hagyja jóvá. A stratégiai tervet a Bkr. 30. §. (2) bekezdése szerint szükség szerint, illetve az éves tervek elkészítése előtt felül kell vizsgálni, aktualizálni. A felülvizsgálatot a belső ellenőrzési vezető végzi.

A Belső ellenőrzési Stratégiai Terv nem konkrét ellenőrzési programokat, hanem a belső ellenőrzés átfogó céljaira, a folyamatok kockázataira és a belső ellenőrzés fejlesztésének irányára vonatkozó megállapításokat tartalmaz.

2. Hosszú távú célkitűzések, stratégiai célok

2.1. Az Önkormányzat célkitűzései, stratégiai célok

Az önkormányzat feladatait (melyhez a hosszú távú célkitűzések, stratégiai célok kapcsolódnak) alapvetően az Mötv.-ben, illetve az egyéb jogszabályokban rögzített:

- kötelezően ellátandó,
- helyi közszolgáltatások körében teljesítendő,
- önként vállalt feladatai.

Magyarország helyi önkormányzatairól 2011. évi törvény (Mötv.) 116. §. szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit a Gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

A Bkr. 30. §. szerint az Áht. 3. §. (3) bekezdésében meghatározott, az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozó költségvetési szervnél, társulásnál, valamint a térségi fejlesztési tanácsnál öt évente, a helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének alakuló ülést követő öt hónapon belül a belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervet készíti a Bkr. 30. §. (1) bekezdés a)–f) pontjában meghatározott tartalommal, amelyet a képviselő-testület az alakuló ülést követő év február 28-áig hagy jóvá.

Az elkövetkezendő években az önkormányzatnak fő feladata:

- a gazdálkodás pénzügyi egyensúlyának megőrzése,
- működési költségekben való megtakarítási lehetőségek feltárása,
- a keletkező, illetve lehetséges bevételek hatékony beszedése,
- mind a működési, mind a fejlesztési költségekben rejlő megtakarítási lehetőségek feltárása, - EU működési irányelveinek való megfelelés és szervezettség biztosítása.

Egyre nagyobb hangsúlyt kell kapnia a gazdálkodás átláthatóságának és racionalizálásának.

Ennek érdekében:

- nagyobb súlyt kell fektetni az előkészítésre, a tervek felülvizsgálatára;
- a megkezdett beruházások sikeres lezárása, valamint az új beruházások megvalósulása érdekében pályázatokon való indulás és támogatások elnyerése.
- továbbra is meg kell teremteni az Európai Unió, valamint hazai pályázatokon való részvétel feltételeit;
- az önkormányzatnak célként kell kitűznie a település költségvetési egyensúlyának megtartását;
- önkormányzat irányítása alatt álló intézményekben a feladatellátás szabályozottsága és szabályszerűségének biztosítása az Áht. 69. §-ában foglaltakkal is összhangban
- a helyi jogi szabályozásra irányuló célok összeállítása mellett az adópolitika meghatározásánál – a hatósági feladatellátás kötöttségeire is figyelemmel – törekedni kell a nyilvánosság, átláthatóság, elszámoltathatóság, elszámolás elveinek az érvényesítésére is.

Az ellenőrzési stratégiának is kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a 2025-2029-es ciklus akkor sem volna könnyű, ha a gazdálkodás és a jogszabályi környezet semmit sem változna. Azonban gazdasági válság, központi irányelvek változását is figyelembe kell venni, mellyel kapcsolatban nem ismerjük sem a jövőbeni pénzellátás mértékét, sem az időtartamát; így a következményei jelenleg kiszámíthatatlanok. Nyilvánvaló, hogy a közeljövő legfontosabb önkormányzati feladata a pénzüke feladatokhoz mért helyi szintű kezelése lesz

Ennek során is biztosítani kell az önkormányzat működését. Az alapszolgáltatások viszonylagos stabilitását.

Az önkormányzati feladatok, a feladatok ellátása érdekében kialakított, kialakult intézményrendszer (intézmény alatt értendők mind a költségvetési szervként működő intézmények, mind az önkormányzat többségi tulajdonában álló és a Ptk. hatálya alá tartozó gazdasági társaságok) működtetése, az ezen intézmények által nyújtott közszolgáltatások zavartalan biztosítása elsődleges prioritást élvez.

1.2. A belső ellenőrzés célkitűzései, stratégiai céljai

A belső ellenőrzésnek támogatnia kell a célok elérését és bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenységével szükséges hozzájárulnia a fenti feladatok végrehajtásához.

E célok eléréséhez szükséges belső ellenőrzési feladatok és szempontok:

- elemezni, vizsgálni és értékelni a belső kontrollrendszerek kiépítésének, működésének jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelését, valamint működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét;
- elemezni, vizsgálni a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, valamint az elszámolások megfelelőségét, a beszámolók valódiságát;
- az önkormányzat irányítása alatt működő intézményekben a hatályos jogszabályok, önkormányzati rendeletek és belső szabályzatok maradéktalan betartatását;
- az önkormányzat bevételei és kiadásai között megjelenő jelentős összegű tételek ellenőrzését, valamint a pénzügyi és számviteli rendszer szabályozottságának és szabályszerűségének ellenőrzését biztosítani szükséges;
- ajánlások és javaslatok megfogalmazása a kockázati tényezőket hiányosságok megszüntetése, kiküszöbölése vagy csökkentése, valamint a szabálytalanságok megelőzése, feltárása érdekében;
- az „ellenőrzési lefedettség” növelése, szabályozásra váró területek feltárása;
- az intézmények működésének, gazdálkodásának helyzetéről megfelelő áttekintés nyújtása;
- a külső és belső ellenőrzések javaslatai alapján megtett intézkedések nyomon követése, utóellenőrzések végrehajtása;
- a belső ellenőrzés biztosítsa az önkormányzat (ezen belül az intézmények) vezetőknek közvetlen támogatói szerepét;
- tevékenységével járuljon hozzá a feladatok végrehajtásáért érzett felelősség fejlesztéséhez.

A fenti célok elérése érdekében a belső ellenőrzés kiemelt céljai:

- az önkormányzat költségvetéséből céljelleggel juttatott támogatások jogszerű, átlátható felhasználásának vizsgálata a kedvezményezetteknel;
- gondoskodni kell az önkormányzat fenntartásában működő alap feladatokat ellátó intézményekben a hatályos jogszabályok maradéktalan betartásának felülvizsgálatáról;
- a normatív állami támogatások megalapozott leigénylésének, valamint a felhasználásának és elszámolásának szabályszerűségét ellenőrizni;
- a különféle pályázati pénzek felhasználását, valamint a közbeszerzési eljárások szabályszerűségét felülvizsgálni.

Mindezen célkitűzések megvalósítása érdekében a belső ellenőrzési tevékenységet a jogszabályi változások figyelembe vételével kell elvégezni. A részletes ellenőrzési feladatokra vonatkozó előírásokat a kockázatelemzésen alapuló éves ellenőrzési tervekben kell kidolgozni.

A belső ellenőrzés feladata, hogy független, objektív biztosítékot nyújtson az Önkormányzat vezetése számára. A belső ellenőrzés úgy segíti az Önkormányzatot a szakmai és gazdálkodási célkitűzések teljesítésében, hogy módszeres, rendszerezett szemléletet nyújt a belső kontrollrendszer értékeléséhez és javításához.

A belső ellenőrzés felelőssége megfelelő biztosítékot szolgáltatni arra vonatkozóan, hogy a belső kontrollrendszer folyamatai megfelelőek. A belső ellenőrzés elsődleges célkitűzése, hogy ellenőrzései során felmérje a Hivatal folyamataiban rejlő kockázatokat és értékelje az azok csökkentésére kialakított ellenőrzési pontok megfelelőségét, eredményességét és hatékonyságát.

A 2025-2029-es időszakban a belső ellenőrzésnek (tanácsadási, vagy bizonyosságot nyújtó ellenőrzési tevékenység keretében) fokozott figyelmet kell fordítania a következő folyamatokra, tényezőkre és kockázatokra:

- a belső ellenőrzési rendszer olyan kialakítása, amely elősegíti a közpénzek és a közvagyon felhasználásának átláthatóságát és elszámoltathatóságát,
- a belső ellenőrzés technológiájának, metodikájának a nemzetközi és a magyarországi államháztartási belső ellenőrzési standardoknak való teljes megfeleltetése, továbbá az új módszertani útmutatók adaptálása,
- a hagyományos pénzügyi ellenőrzés mellett hangsúlyt kell kapnia a teljesítmény ellenőrzésének, a hatékonyság vizsgálatának és ezek humánpolitikai vonatkozású vizsgálatának.

A célok eléréséhez elengedhetetlenül szükséges további források bevonása, melyek között párhuzamosan kell dolgoznunk a saját bevételek növeléséért és a minél sikeresebb pályázatok révén történő forrásszerzésért (beleértve elsősorban az Uniós és a kormányzati pénzeket).

Alapelvnek kell tekinteni a belső ellenőrzés kockázati stratégiájában is, hogy a működési célú bevételeket működésre, a fejlesztésekre megszerzett pénzeket pedig fejlesztésekre kell költeni. Fejlesztésre megszerzett bevételnek tekintjük az állami támogatások fejlesztési részét, valamint az ingatan értékesítés bevételeit.

A 2026. évi ellenőrzési terv készítését megelőzően indokolt a Stratégiai ellenőrzési tervben foglaltak mellett a Gazdasági program figyelembe vétele.

3. A belső irányítási és kontrollrendszer értékelése

A belső kontrollrendszer az államháztartásról szóló törvény 69. §-ában meghatározott rendszer, amely kockázatok kezelésére és a tárgyilagosságot megismerése érdekében kialakított folyamatrendszer. A belső kontrollrendszer működtetésének célja, hogy a polgármesteri hivatal és az önkormányzat, valamint intézményei:

- a működés és gazdálkodás során a tevékenységet szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtsa végre;
- az elszámolási kötelezettségeket teljesítsék;
- megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, károktól és a nem rendeltetésszerű használatától.

A költségvetési szerv belső kontrollrendszeréért a költségvetési szerv vezetője felelős, aki köteles – a szervezet minden szintjén érvényesülő – megfelelő:

- a) kontrollkörnyezetet,
 - b) integrált kockázatkezelési rendszert,
 - c) kontrolltevékenységeket,
 - d) információs és kommunikációs rendszert,
 - e) nyomonkövetési rendszert,
 - f) monitoring tevékenységet és fejlesztését.
- kialakítani és működtetni.

Az Önkormányzatánál a működés folyamatára és sajátosságaira tekintettel kialakításra kerültek mindazok az elvek, eljárások és belső szabályzatok, amelyek alapján érvényesül a feladatok ellátását szolgáló előirányzatokkal és vagyonnal való szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás.

A belső kontrollrendszer, s ennek keretében az eljárások, szabályzatok alkalmazása és fejlesztése folyamatos feladat.

A kontrollrendszer hatékony működése érdekében a költségvetési szerv vezetője köteles:

- olyan szabályzatokat kiadni, folyamatokat kialakítani és működtetni a szervezeten belül, melyek biztosítják a rendelkezésre álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását;
- elkészíteni és rendszeresen aktualizálni a költségvetési szerv ellenőrzési nyomvonalát, amely a költségvetési szerv működési folyamatainak szöveges táblázatokkal vagy folyamatábrákkal szemléltetett leírása, amely tartalmazza különösen a felelősségi és információs szinteket és kapcsolatokat, irányítási és ellenőrzési folyamatokat, lehetővé téve azok nyomon követését és utólagos ellenőrzését;
- szabályozni a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló törvény rendelkezéseire tekintettel — a szervezeti integritást sértő események kezelésének eljárásrendjét,
- működtetni az integrált kockázatkezelés eljárásrendjét.; - a kontrolltevékenység részeként olyan belső kontrollrendszert kialakítani, amely minden tevékenységi kör esetében alkalmas az etikai értékek és az integritás érvényesítésének biztosítására.

A belső ellenőrzés feladata a belső kontrollrendszer tekintetében kettős. Egyrészt bizonyosságot nyújtó tevékenysége keretében vizsgálja a kialakított kontrollok megfelelőségét, másrészt tanácsadó tevékenységével hozzájárul annak fejlesztéséhez.

Az egyes ellenőrzések végrehajtása keretében minden esetben vizsgálni és értékelni szükséges — ahol értelmezhető — a kontrollrendszer elemeit, azok megfelelőségét.

A belső kontrollrendszer kiépítettsége, működtetése az egyes intézményeknél valósul meg, de (azok méretéből, feladatából is adódóan) eltérő szintet képvisel. A folyamatosan változó külső és belső környezethez (pl. központi jogszabályok változása, irányító szervei döntései) való alkalmazkodás állandó feladatot jelent mind a Polgármesteri Hivatal, mind az önkormányzati intézmények vezetői és munkatársai számára.

4. Az alkalmazott kockázatelemzési módszertan bemutatása, valamint a kockázatelemzés során azonosított kockázati tényezők és értékelésük

A vonatkozó jogszabályi előírások alapján a jegyző felel a kockázatok kezeléséért. A belső ellenőrzés évente az éves tervezési időszakban kockázatelemzést végez, melynek eredményeire alapozva készíti el, illetve évente aktualizálja a belső ellenőrzési stratégiai tervet és az éves belső ellenőrzési tervet.

Az Önkormányzata és intézménye vonatkozásában a következő főbb kockázati tényezők jelennek meg:

- *szervezeti változások*: szervezeti egység létrehozása, megszüntetése, átalakulása, személyi változások;
- *jogszabályok változása*: az ellenőrizendő területek, valamint a belső ellenőrzésre vonatkozó jogszabályi előírások megváltozása;
- *költségvetési keretek szűkülése*: költségvetési támogatások, bevételek, kiadások összegének, elszámolásának, feltételeinek változása, a költségvetési törvény és a költségvetési rendelet módosítása.

A kockázatértékelés esetében elmondható, hogy bizonyos kockázatok számszerűsíthetők (számszakilag értékelhetők pl: pénzügyi kockázatok). Más kockázatok értékelésére csak sokkal szubjektívebb értékmérés áll rendelkezésre.

4.1. Kockázati tényezők és értékelésük

Az önkormányzat intézményei az alapító okiratokban meghatározott célok érdekében kerültek létrehozásra.

A célok elérése során azonban olyan tényezők is szerepet játszanak, amelyek bekövetkezése és hatása bizonytalan. E tényezők bizonytalansága az intézmények működésének, felépítésének összetettségéből, illetve a gazdasági-, társadalmi-, politikai-, természetikörnyezet-összetettségéből, és kiszámíthatatlan változásaiból fakad. Ezeket a bizonytalan tényezőket nevezzük kockázatnak.

Az alapvető kockázat az Önkormányzat költségvetési szerveinek gazdálkodása tekintetében mindazon elemek és események bekövetkeztének a valószínűsége, amelyek hátrányosan érinthetik a szervek működését. A kockázat mindazon események összességét jelenti! amelyek bekövetkezése hatással lehet az intézmények által kitűzött célok elérésére. Ez a hatás lehet negatív, illetve pozitív is. Amennyiben pozitív hatásról van szó, azt definiálható úgy is, mint lehetőség.

A kockázat tehát elsősorban negatívan hathat az intézmények működésére, és ezen keresztül a célkitűzéseikre is. Megnehezíti, hátráltatja, vagy legrosszabb esetben meg is akadályozhatja bizonyos funkciók ellátását, illetve célok teljesülését.

A Bkr. 21. foglalt előírással is összhangban a belső ellenőrzésnek feladata, hogy foglalkozzon ezzel a problémával.

Az ellenőrzési tervek (stratégiai, éves) összeállítását megelőzően egyes főfolyamatokat (melyek alfolyamatokra bonthatók), illetve azok kockázati kitettségét szükséges értékelni.

Fő folyamatok az önkormányzat és a gazdálkodását végrehajtó Polgármesteri Hivatal tekintetében:

- Költségvetés tervezése, előirányzat kezelés
- Központi költségvetési támogatások, hozzájárulások elszámolása
- Költségvetés végrehajtása (bevételi előirányzatok teljesítése, kiadási előirányzatok felhasználása és számviteli elszámolása)
- Nyilvántartások (számviteli stb.) vezetését adatszolgáltatások
- Pénzügyi műveletek (operatív gazdálkodás végrehajtása)
- Vagyongazdálkodás
- Beruházások, pályázatok, projektek kezelése
- Önkormányzat költségvetéséből juttatott támogatások
- Beszerzési, közbeszerzési tevékenység
- Szabályozottság, belső kontrollok minősége, megbízhatósága

Az önkormányzati, illetve hivatali folyamatokat tevékenységenként, az intézmények pedig - egységesen egy-egy rendszernek tekintve - egyenként kerülnek értékelésre.

A kockázati tényezők besorolását (megfelelő, vagy éppen gyenge) követően a kockázati tényezőkhez súlyszámokat rendelve kerül megállapításra a végső pontérték, mely alapján „Magas”, „Közepes”, vagy éppen „Alacsony” kockázatúnak minősíthető az adott tevékenység / folyamat / szervezet. A „Magas” minősítésű tevékenységek / folyamatok / szervezetek elsődlegesen, a „Közepes” minősítésű tevékenységek / folyamatok / szervezetek a meglévő ellenőrzési kapacitás függvényében kerülnek az éves tervekbe.

4.2. Kockázati tényezők:

Az alábbiakban felsorolt kockázati tényezők minden szervezetre, illetve azok céljaira (így az önkormányzatra és intézményeire is) hatással vannak:

1. Belső kontrollok értékelése

(szabályozás, kontrollok megbízhatósága, kiépítettsége és megfelelősége)

2. Változás/átszervezés

(jogszabályváltozás, a szervezetet, szabályozást, folyamatokat, munkatársak személyét érintő változások? az új szakfeladati rend, feladatbővítés feladatelvonás)

3. A rendszer komplexitása

4. Kölcsönhatás más rendszerekkel

5. Bevétel/Költségszint

(bevételi/kiadási szintek mértékének változása)

6. Külső szervezetek, illetve partnerek által gyakorolt befolyás

7. Ellenőrzöttség

(ellenőrzési tapasztalat, illetve hiánya, előző ellenőrzés óta eltelt idő)

8. Vezetőség aggályai a rendszer működését illetően

9. Pénzügyi szabálytalanságok valószínűsége

10. Szabályozottság és szabályosság

11. Munkatársak tapasztalata és képzettsége

12. Erőforrások rendelkezésre állása

Szükséges meghatározni, hogy adott kockázatnak mekkora hatása van a szervezet működésére. Ennek alapján megkülönböztethető:

- Alacsony (A)
- Közepes (K)
- Magas (M) besorolású kockázat.

4.3. Kockázati tényezők és alkalmazott súlyozás

Ssz.	Kockázati tényező	Kockázati tényező terjedelme	Alkal-mazott súly	Ponthatár
1.	Belső kontrollok értékelése	1-3	5	5-15
2.	Változás, átszervezés	1-3	4	4-12
3.	A rendszer komplexitása	1-3	4	4-12
4.	Kölcsönhatás más rendszerekkel	1-3	3	3-9
5.	Bevételszintek, költség szintek	1-3	6	6- 8
6.	Külső szervezetek/partnerek által gyakorolt befolyás	1-3	2	2-6
7.	Legutóbbi ellenőrzés óta eltelt idő	1- 5	2	2-10
8.	Vezetőség aggályai	1-3	3	3-9
9.	Pénzügyi szabálytalanságok valószínűsége	1-3	4	4-12
10.	Szabályozottság és szabályosság	1-3	3	3-9
11.	Munkatársak képzettsége és tapasztalata	1-3	3	3-9
12.	Erőforrások rendelkezésre állása	1-3	4	4-12
13.	Minimális pontszám			43
14.	Maximális pontszám			133

A belső ellenőröknek a tapasztalataik és szakmai megítélésük alapján értékelniük kell az egyes kockázati tényezők adott rendszerre gyakorolt hatását. A kockázati tényezők és súlyaik kiszámításának, valamint a rendszerek prioritási besorolásának leegyszerűsítésére szoftver is alkalmazható (pl. Microsoft Excel). A belső ellenőrzési vezetőnek ellenőriznie és értékelnie kell az eredményeket, és ebbe javasolt bevonnia a szervezeti egységek vezetőit, akik a vonatkozó rendszerekért / folyamatokért felelnek. E szakasz végére minden rendszer kockázati tényezőjének mértékét magas, közepes, alacsony meg kell állapítani

4.4. Az alkalmazott gyakoriság

Magas prioritású rendszerek	Évente ellenőrizendő
Közepes prioritású rendszerek	Kétévente ellenőrizendő
Alacsony prioritású rendszerek	Négy évente ellenőrizendő

A kockázatelemzés eredménye információval szolgál a stratégiai és az éves ellenőrzési terv elkészítéséhez ami a ténylegesen rendelkezésre álló erőforrásokat veszi figyelembe.

A stratégiai terv meghatározza azokat a rendszereket, amelyekre vonatkozóan a következő ötéves időszakon belül ellenőrzéseket kell végrehajtani, amennyiben az erőforrásokat allokálták. Évente, az éves tervvel és a megfelelő vezetőségi tagokkal egyeztetett változtatásokkal összhangban kell felülvizsgálni.

Fontos hangsúlyozni, hogy:

- kockázati besorolás nem az adott tevékenység / folyamat / szervezet minősítését jelenti, hanem a fentiekben részletezett kockázatoknak való kitettségét;
- a belső ellenőrzések végrehajtásával az intézmények gazdálkodásában, a folyamatok szabályozottságában és szabályszerűségében az események dokumentáltságában rejlő kockázatok visszaszoríthatók, minimalizálhatók, de teljes mértékben nem szüntethetők meg. A kockázatok csökkentésére vonatkozó döntéseket (szabályzat, előírás stb.) az adott döntésre feljogosított személyeknek (vezetőknek) kell meghozniuk.

5. A belső ellenőrzés fejlesztési és képzési terve

Jelenleg az Önkormányzat belső ellenőrzési feladatait külső szolgáltató látja el. Tevékenységét a vonatkozó jogszabályok, a nemzetközi és a magyarországi államháztartási belső ellenőrzési standardok, a pénzügyminiszter által közzétett módszertani útmutatók és kézikönyv minta alapján, valamint a hatályos Belső Ellenőrzési Kézikönyv szerint végzi.

A belső ellenőrzési rendszer vonatkozásában a jegyző kiemelt feladata, hogy mérlegelve a Hivatal és az önkormányzati intézmények által ellátott szakfeladatok összetettségét és nagyságrendjét, a folyamatok kockázatát, a Hivatal vezetésének ellenőrzési és tanácsadói „igényét”, valamint a költségvetési szerv méretét kialakítsa és a jogszabályi előírásokat figyelembe véve eredményesen működtesse a belső ellenőrzés rendszerét.

Költségvetési szerveknél belső ellenőrzési tevékenységet - az Áht. 70. § (4) bekezdésében megfogalmazott - engedéllyel rendelkező személy végezhet. A belső ellenőr köteles a már megszerzett ismereteiket naprakészen tartani, fejleszteni, a változásokból eredő követelményekkel összhangba hozni. Ennek érdekében kétfévente kötelesek szakmai továbbképzésen részt venni, és külön jogszabályban előírt esetekben vizsgát tenni.

5.1. A fejlesztés irányai:

- Az ellenőrzés „megelőző szerepének erősítése. Elsődlegesen a szabálytalanságok megelőzését előtérbe helyező ellenőrzési tevékenységet kell folytatni a szervezet (tágabb értelemben az önkormányzat és intézményei) egészére vonatkozóan.
- Tanácsadói tevékenység további fejlesztése. Az éves ellenőrzési tervek készítése, összeállítása során a belső ellenőrzés tanácsadó tevékenységére fordítandó kapacitást legalább a rendelkezésre átló ellenőri kapacitás 15%-ban szükséges rögzíteni, tekintettel az elmúlt évek tapasztalataira.
- Fejlesztésként szerepel - a belső ellenőrzési feladatok hatékonyabb ellátása érdekében az előírt és az önkormányzati feladatellátást érintő egyéb képzéseken való részvétel.

5.2. Képzési tervek:

A belső ellenőrzési feladatok ellátásához elengedhetetlen a folyamatos képzés, önképzés, a szabályozó rendszer (központi jogszabályok, helyi rendeletek, szabályzatok, utasítások, eljárásrendek stb.) ismerete, a változások (jogszabályi, szervezeti, feladatbeli) nyomon követése.

Költségvetési szerveknél belső ellenőrzési feladatot ellátóknak tevékenységük folytatásához az államháztartásért felelős miniszter engedélye szükséges. A 28/2011. (VIII. 3.) NGM rendelet alapján a belső ellenőrök kötelező szakmai továbbképzésen („ÁBPE” továbbképzés) kötelesek részt venni.

A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény, valamint a közszolgálati tisztviselők továbbképzéséről szóló 273/2012. (IX. 28.) Korm. rendelet alapján a belső ellenőröknek — mint köztisztviselőknek — az e jogszabályokban előírt továbbképzési kötelezettséget is teljesíteniük kell.

További, jogszabályban előírt kötelezettséget jelent a 93/2002. (V. 5.) Korm. rendelet szerinti mérlegképes könyvelői éves kötelező szakmai továbbképzés teljesítése.

Az önkormányzati ASP rendszer bevezetésével és GDPR alkalmazásával kapcsolatban további képzési kötelezettségek is felmerülnek a belső ellenőrök tekintetében.

Egyéb képzések tervezése, illetve azokon való részvétel során szem előtt kell tartani/figyelembe kell venni/előterbe kell helyezni az ellenőrzött intézményekkel / folyamatokkal / területekkel kapcsolatos ismeretek megszerzését.

A Bkr. 22. S (2) bekezdés c) pontjában foglalt előírásnak is eleget téve évente egyéni képzési tervek készülnek, melyekben a fentiekben felsorolt képzések szerepeltetésre kerülnek.

6 . Szükséges erőforrások felmérése

Az Önkormányzat belső ellenőrzését külső szolgáltató látja el. A külső szolgáltató ellenőrei megfelelnek a Bkr.-ben előírt követelményeknek. Szükséges esetben a belső ellenőrzési vezető (aki a külső szolgáltató kinevezett belső ellenőrzési vezetője) tesz javaslatot a jegyzőnek külső szakértő bevonására az adott ellenőrzés témájának, tárgyának megfelelően.

Az ellenőrzés tárgyi (irodahelyiség, berendezés, informatikai és távközlési eszközök), és információs (internet és jogszabálytár elérhetőség, értekezleteken való részvétel, rendeletek, határozatok, egyéb belső szabályozók) igényeire a lehetőséget az önkormányzat biztosítja. A továbbképzéseken való részvétel lehetőségét a külső szolgáltató biztosítja.

7. Az ellenőrzési prioritások és az ellenőrzések gyakorisága

A belső ellenőrzés által kiemelten kezelt területek:

- a normatív állami hozzájárulások és normatív támogatások igénylése és elszámolása jogszabályi előírásoknak való megfelelése,
- a költségvetésből juttatott közpénzek rendeltetésszerű felhasználásának és elszámolásának vizsgálata
- a közbeszerzések és a közbeszerzési eljárások ellenőrzése,

- EU-s forrásokból megvalósuló fejlesztési feladatok teljesítésének ellenőrzése,
- a szabályozottság aktualizálása és érvényesülése a gyakorlatban,
- az operatív gazdálkodás szabályainak betartása,
- a gazdálkodási szempontból lényeges hatású feladatok, területek ellenőrzése,
- külső ellenőrzések megállapításait követő intézkedések eredményességének vizsgálata.

Az intézményi ellenőrzés területén kockázatelemzés alapján meghatározott prioritási területek az alábbiak:

- a belső kontrollrendszer működtetéséhez előírt belső szabályzatok meglétének ellenőrzése, valamint a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer működésének értékelése;
- a szabályozottság aktualizálása és érvényesülése a gyakorlatban;
- az operatív gazdálkodás szabályainak betartása;
- a normatív állami támogatások igénylésének és elszámolásának jogszabályi előírásoknak való megfelelése;
- a pénzügyi-gazdasági ellenőrzések által feltárt hiányosságok megszüntetése, felszámolása érdekében megtett intézkedések végrehajtásának ellenőrzése.

A Nemzetközi Belső Ellenőrzési Standardok ajánlása alapján, a kockázatelemzés során magas összesített kockázati besorolást elérő folyamatokat évente, a közepes összesített kockázati besorolást elérő folyamatokat 2-3 évente, míg az alacsony kockázatú folyamatokat 4-5 évente kell a belső ellenőrzésnek vizsgálat alá vonnia.

Az ellenőrzések kiemelt területeit minden évben felül kell vizsgálni és a megváltozott feladatokhoz, körülményekhez igazítani.

8. Stratégiai ellenőrzési előírások

Ezen stratégiai tervben előzőekben részletezett szempontokat, elveket, előírásokat is figyelembe véve (és összegezve) a stratégiai ellenőrzési prioritások a következők:

- alapvetően törekedni kell a jogszabályok által előírt ellenőrzési kötelezettségek teljesítésére (közbeszerzések és a közbeszerzési eljárások szabályszerűsége; közpénzek felhasználásával, azok átláthatóságával, nyilvánosságával, a köztulajdon használatának nyilvánosságával, átláthatóbbá tételével, céljelleggel nyújtott támogatások felhasználásával, elszámolásával kapcsolatos ellenőrzések),
- magasabb nagyságrendet képviselő pályázatos beruházások (uniós pénzforrás),
- projektek végrehajtásának figyelemmel kísérése,
- önkormányzat vagyongazdálkodásának vizsgálata (ingatlanok és ingóságok, önkormányzati és intézményi vagyon tekintetében is),
- kintlévőségek kezelésének vizsgálata,
- központi költségvetési támogatások, hozzájárulások elszámolása.
- pénzügyi, számviteli szabályozottság, gazdálkodási jogkörök kialakítása és működése (kötelezettségvállalás, utalványozás, pénzügyi ellenjegyzés, teljesítés igazolása).

Gondoskodni szükséges az önkormányzat döntései megvalósulásának, végrehajtásának ellenőrzésére és visszacsatolására az alábbiak tekintetében:

- gazdálkodás végrehajtásával kapcsolatos döntések,
- emberi erőforrással kapcsolatos döntések,
- költségvetés végrehajtásával kapcsolatos rendelkezések,
- Önkormányzati rendeletekben foglalt előírások,
- beszerzésekre, pályáztatásokra vonatkozó döntések.

A gazdálkodásra és működésre vonatkozó rendszeres ellenőrzési kötelezettségek az intézmények vonatkozásában:

- feladatellátás, a szervezet és működés, a gazdálkodás rendjének szabályozottsága, szabályszerűsége,
- feladat- és a rendelkezésre álló források összhangja.
- szabályozottság aktualizálása, az operatív gazdálkodás szabályainak betartása.
- a költségvetési tervezés eljárási rendje, a rendeletalkotás,
- a költségvetés végrehajtása, a költségvetési előirányzatok, módosítása, nyilvántartása,
- költségvetési beszámolás eljárási rendje, a zárszámadási kötelezettség teljesítésének szabályszerűsége,
- gazdálkodási és ellenőrzési jogkörök, a gazdálkodás operatív vitelével kapcsolatos jog és ellenőrzési jogkör gyakorlása, szabályszerűsége,
- bizonylati rend és fegyelem megfeleltetése pénzügyi kezelés szabályszerűsége,
- számviteli feladatok, a főkönyvi könyvelés és az analitikus nyilvántartások és a bizonylatok adatai közötti egyeztetés, dokumentáltság, folyamatba épített ellenőrzés,
- az önkormányzati vagyon nyilvántartása, számbavétele,
- vagyonnal való gazdálkodás, vagyon hasznosítása, vagyonértékelés, szerződések, önköltség számítás szabályainak meghatározása,
- leltározás és selejtezés szabályszerűsége,
- humánerőforrás biztosítása, a létszámmal és személyi juttatásokkal történő gazdálkodás,

- költségvetési támogatások igénylése, és elszámolása jogszabályi előírásoknak való megfelelése,
- saját bevételek beszedésének alakulása, kintlévőségeket hátralékok,
- Európai uniós pályázati források igénylése, a megvalósuló fejlesztési feladatok teljesítése, felhasználási rendje,
- külső és belső ellenőrzések megállapításait követő intézkedések eredményességének vizsgálata.

Fentiekén túlmenően:

- rendszeres időközönként biztosítani szükséges az intézmények „átfogó”, rendszerellenőrzését, mely az adott szerv/szervezet (szakmai) tevékenységének és gazdálkodásának együttes, egymásra ható vizsgálatát foglalja magában.
- az ellenőrzések során folyamatosan vizsgálni és értékelni kell a belső kontrollrendszer kiépítettségét és működését.
- figyelembe kell venni továbbá a vezetés ellenőrzési (bizonyosságot adó és tanácsadó jellegű) igényeit is.

Az ellenőrzési gyakoriságot a 4. pontban foglaltak szerint kell meghatározni.

Mende, 2025. február 15.

Készítette:

Kiss Ferenc
belső ellenőrzési vezető

Jóváhagyta:

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

A stratégiai ellenőrzési tervben foglaltakkal egyetértek:

Kaszanyi József
polgármester

Mendei Polgármesteri Hivatal
2235 Mende, Fő utca 14. Telefon: 06 29 438-001

Jegyzőkönyvi kivonat

Készült: Mende Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2025. április 8-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből
/Kihagyva a kihagyandók/

Tárgy: Mende Község Önkormányzat 2025-2029 belső ellenőrzési stratégiai tervének elfogadása

Mende Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 4 igen szavazattal ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta meg:

15/2025. (IV.08.) számú Önk. határozat

Mende Község Önkormányzat Képviselő-testülete Mende Község Önkormányzat 2025-2029 belső ellenőrzési stratégiai tervét elfogadja a mellékelte terv szerint.

Kaszanyi József sk.
polgármester

Dr. Mona Gyula sk.
címzetes főjegyző

A kiadmány hiteles:
Mende, 2025. április 10.

Dr. Mona Gyula
címzetes főjegyző

